

Bernardín Šmíd

Rád počúvaj Božie slovo

Dnešné prvé čítanie nám ukazuje niektoré postoje, ktoré je vhodné si osvojiť pri počúvaní a štúdiu Písma Sv.. Písmo Sv. je Božie Slovo, preto má byť prijímané ináč ako ľudské slová. Keď kňaz Ezdráš čítal ľudu Božie Slovo, stal na vyvýšenom pódiu, aby ho všetci mohli dobre rozumieť. Teda Božie Slovo má byť tak prednášané, aby mu mohli všetci prítomní porozumieť. Veriaci, ktorý je k tomu určený, musí si ho najprv sám prečítať, aby ho dokázal správne predniesť. Božie Slovo sa nedá čítať len tak bez prípravy. Takisto kňaz, ktorý vedie Bohoslužbu, má toto slovo správne vyložiť. Je dobré skôr ako prídete na nedeľnú bohoslužbu pozrieť sa aké budú čítania.

V knihe Nehemiáš sa píše, že „pozornosť všetkého ľudu bola upretá ku knihe zákona.“ Vo východnej liturgii sa pred čítaním z Nového zákona kňaz spolu s diakonom odoberie na sedes a odtiaľ zvolá: „Vnímajme! Pokoj všetkým!“ A diakon odpovie: „Premúdrosť vnímajme!“ Výzva – Vnímajme! – je vždy naliehavým a významným pozvaním sústrediť sa na najbližší úkon, ktorý je veľmi dôležitý a jeho úspech v duši človeka závisí od otvorenosti a pripravenosti s akou počúva. Akoby nám hovoril: „Dávajte veľký pozor, lebo teraz sa bude hlásať Slovo Živého Boha, ktoré má moc spasit' vaše duše.“ Na Božie Slovo sa treba dobre sústrediť, lebo zlí duchovia sa veľmi snažia o to, aby vytrhli z našej duše zasiat Božie Slovo. Pán Ježiš v podobenstve o rozsievачovi hovorí o zrne zasiatom pri ceste, a toto sa vzťahuje na tých, ktorý len povrchne prijímajú Božie Slovo. Priletia vtáci a vyzobú to zrno a ono neprinesie žiadnu úrodu.

Keď Ezdráš otvoril knihu zákona „všetok ľud povstal“ tak ako to robíme aj my pri čítaní evanjelia. Tento postoj nás má viesť do pozornej bdlosti, podobne ako keď sluha stojí pred svojim pánom a čaká na jeho rozkazy. Tiež je v tomto postoji vyjadrená ochota vydat' sa tam, kde ma Pán pošle.

„Potom Ezdráš velebil Pána, veľkého Boha a všetok ľud dvíhal ruky a hovoril „Amen, amen!“ Izrael sa vrátil z exilu z Babylonského zajatia. Práve vo vyhnanstve vznikala synagógálna liturgia ako náhrada za chrámové obete. Namiesto chrámu v Jeruzaleme sa Izrael zhromažďoval pri čítaní Božieho Slova. Ono sa stalo akoby ich vlasťou. V Babylone nemohli slobodne počúvať Božie Slovo a mali po ňom veľký hlad. A preto muselo byť pre nich ohromným zážitkom počúvať toto Slovo v zaslúbenej zemi. Židia, každú svoju bohoslužobnú akciu začínali zvelebovaním Boha. A toto máme robiť aj my.

Božiemu Slovu môžeme vzdať úctu aj pokľaknutím, tak ako to robíme pred Sviatosťou Oltárnou. Aj Ezdrášovi poslucháči: „Padli na kolená, skláňali sa k zemi a klaňali sa Bohu.“ Božie Slovo je takisto sviatosťou. Sv. Augustín ho nazýva: „Sacramentum audibile“ – „Sviatosť počutia“. Kristus je v ňom reálne prítomný ako v ostatných sviatosťoch. Ostatné sviatosťi

dokonca čerpajú svoju silu z Božieho Slova, ktoré sa počas ich udeľovania číta, alebo ktorým sa priamo uskutočňujú. Veď Božím Slovom sa deje aj Premenenie na oltári.

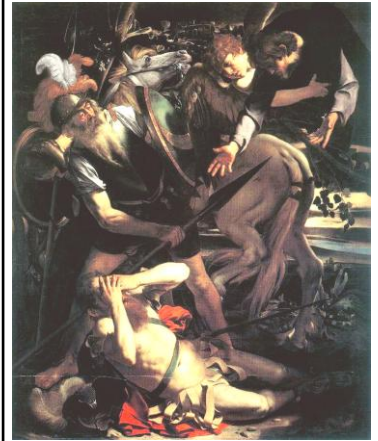
Sv. František Saleský, ktorého sviatok je 24.1. nám ohľadom čítania Božieho Slova dáva túto radu: „Rada počúvaj Slovo Božie, či už v kázni, alebo v prednáške. Je to dobré semeno, ktoré nesmieš nechať padnúť medzi skaly. Náboženské vzdelanie vždy vyžaduje rozšírenie a prehĺbenie a vôľa potrebuje povzbudenie. Aká škodlivá, nebezpečná a trestuhodná je „domnelá“ sebestačnosť v náboženskom vzdelávaní. Spasiteľ o tom povedal: „Kto je z Boha, počúva Božie Slovo“ (Jn 8,47). Kto teda nepočúva, kto nerád počúva, kto sa mu úplne úmyselne vyhýba – napríklad chodí úmyselne do kostola až po kázni – ten nie je z Boha, z kohože je? Z nepriateľa božieho – diabla

Počúvaj Božie Slovo vždy úctivo a pozorne. Počúvaj ho v duchu viery, akoby vychádzalo z úst Božích. Dovoľ, aby slová a myšlienky padali na tvoju dušu, aby vnikali do nej, rob si vážne predsavzatia podľa počutých myšlienok, aby semeno Božieho Slova prinášalo v tvojom srdci ovocie tridsať, šesťdesiat až stonásobné. Príkladom nech ti je Ježišova matka, o ktorej je napísané: „Ale Mária, zachovávala všetky tieto slová hlboko vo svojom srdci a premýšľala o nich“. Pamätaj, že Boh tak isto počúva a prijíma naše slová, slová našej modlitby, ako my sami počúvame a prijímame jeho slová.“

Podobný postoj nachádzame u sv. Františka z Assisi: „Pretože ten, kto je z Boha, počúva Slovo Božie, máme aj my, ktorý sme zvláštnym spôsobom ustanovení ku službe Božej, nielen poslúchať a robiť, čo hovorí, ale aj opatrovať nádoby a ostatné predmety používané pri Bohoslužbe, ktoré obsahujú jeho Slovo. Skrze Božie Slovo do nás hlboko preniká vznešenosť nášho Stvoriteľa. Preto napomínam všetkých svojich bratov a povzbudzujem ich v Kristovi ak nájdú kdekoľvek napísané Slovo Božie, zachádzali s ním, čo najúctivejšie a pokiaľ to na nich záleží, zbierali ich a ukladali, ak ich nájdú na nedôstojných miestach alebo niekde pohodené a tak v nich ctili Pána, ktorý ich vyslovil. Mnoho vecí sa totiž posväcuje Božím Slovom a mocou slov Kristových sa deje aj premenenie na oltári.“

Záver dnešného čítania znel: „A nermúťte sa, veď radosť z Pána je vaša sila.“ Sv. Augustín hovorí: „Božie Slovo sa ti bude javiť ako nepriateľ tvojej duše, kým nepochopíš, že je príčinou tvojej Spásy.“

I keď nám Božie Slovo odhaľuje našu hriechnosť a pomýlenosť, robí to s podobným úmyslom ako lekár, ktorý odhaľuje pacientovi diagnózu, aby uznal potrebu liečiť sa. Najlepšie sa uzdravuje ten, kto sa raduje. Aj Boh môže najviac vtedy pôsobiť v nás, keď je On našou radosťou.

Obrátenie svätého Pavla,
1600 - 1601, olej na plátne, súkromná
zbierka kniežat'a Guida Odescalldiho,
Rím.

Prvá, odmietnutá verzia obrazu

*Nech moja prosba
príde pred Teba.
Nauč ma poznaniu,
jak Tvoje slovo káže!
Nech príde k Tebe
moje kvílenie
a podľa svojich rečí vykúp ma!*

*Prekypujte mi, ústa, chválou,
lebo mi zjaviš svoje rozhodnutie.
Nechže mi jazyk chváli Tvoju reč
a Tvoje spravodlivé príkazy.*

*Nech mi je Tvoja ruka
na pomoci,
Tvoj príkaz som si vyvolil.
Po Tvojej spáse zatúžil som,
Pane,
Tvoj zákon mi je rozkošou.*

*Nech duša žije mi a chváli Ťa
a Tvoje právo nech mi pomáha!
Blúdil som ako ovca stratená.
Pohladať, Pane,
svojho služobníka;
čo nezabudol nikdy
na Tvoj príkaz.*

Pane, ak chceš, môžeš ma očistiť

(Lk 5,12-16)

Len čo zbadal Ježiš, padol na tvár a prosil ho: „Pane, ak chceš, môžeš ma očistiť.“ On vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal: „Chcem, buď čistý!“ A malomocenstvo z neho hneď zmizlo. A prikázal mu, že o tom nesmie nikomu hovoriť... „Chod', ukáž sa kňazovi a prines za svoje očistenie obeť, ako predpísal Mojžiš, im na svedectvo...“

Správna poloha pred Bohom je na kolenách, v uznaní svojej bezmocnosti a nehodnosti. Kým si človek myslí, že si vystačí sám, to ešte nie je rozpoloženie, aby Boh „mohol“ v nás a cez nás bez prekážok pôsobiť. Chce nás zbaviť nášho malomocenstva, malej moci nad svojimi slabosťami a pred veľkými úlohami. On chce, aby sme „boli čisti“, uzdravení, ale chceme to aj my? Okrem dobrej vôle vyplývajú z uzdravenia, najmä svedeckého, aj záväzky. Napríklad nerobiť nejaký vonkajší prievan, senzáciu, ale nabehnúť na plnenie tých najbežnejších povinností, aj náboženských. To je jeden z dôležitých prejavov uzdravenia i najlepšie svedectvo pre iných. Ježiš si nechcel z uzdravených formovať skupinu rebelov ani náboženských extrémistov, ale začleniť ich do normálneho života. Okrem toho byť uzdravený, hoc aj zázračne, ešte nemusí znamenať byť aj dobrý. To len umožňuje snažiť sa, aby som sa stal lepší.

Mons. Marián Gavenda „Jednohubky“

Obrátenie sv. apoštola Pavla: Sviatok slávime v pondelok. Sv. omša bude o 17:30 hod.

V tento deň sa končí Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov.

Výzva Policajného zboru SR: Policajný zbor SR vyzýva všetkých občanov - teda i nás veriacich, byť opatrní na cestách. Predovšetkým vo večerných hodinách a v čase zníženej viditeľnosti nosiť reflexné prvky na odevoch, kabelkách. Cyklisti - prosím, majte vpredu i vzadu osvetlený bicykel.

Pôstne obdobie: Pôstne obdobie začíname slávením Popolcovej stredy 10. februára.

Svätomartinská zbierka - podĎakovanie: V uplynulom týždni sa uskutočnilo odovzdanie výťažku Svätomartinskej dobročinnnej zbierky, ktorá sa konala v roku 2015 z príležitosti sviatku nášho patróna sv. Martina. Veriaci Bratislavskej arcidiecézy darovali spolu 121.400,-€. Táto suma bola rozdelená na dve rovnaké časti. Polovicou bola obdarovaná Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave na zabezpečenie fungovania zdravotníckej kliniky blahoslavenej sestry Zdenky v irackom Erbile. Druhú polovicu zbierky vo výške 60.700,- € dostala Slovenská katolícka charita na projekt vzdelávacieho programu pre deti utečencov v Jordánsku a v Libanone. Otec arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský ako aj zástupcovia obdarovaných zo srdca vyjadrujú svoju veľkú vďaku všetkým štedrým darcom.

Pri Jakubovej studni

Mnoho Samaritánov z toho mesta uverilo v neho pre slovo ženy, ktorá svedčila: „Povedal mi všetko, čo som porobila“ (porov. Jn 4, 5-42).

V meste sa všetci poznali. Striedala chlapov, mala zlú povest' a zastaviť sa s ňou na kus reči mohlo byť dosť kompromitujúce. Lepšie bolo vyhnúť sa jej.

Pane,

vďaka za tento povzbudivý príbeh. Chlapov síce nestriedam, ale mám iné neresti. Kto z nás ich nemá? Pred druhými ich skrývame, ako len môžeme, pred tebou neutajíme vôbec nič. Vidíš do nás ako do tej Samaritánky. Kiežby sme si z nej aspoň dokázali vziať príklad. Neobhajovala sa, neospravedlňovala sa. Priviedla k tebe muža, po ktorého si poslal, a s ním mnoho ďalších, ktorí vďaka jej svedectvu uverili, že si Mesiáš. A ešte viac ich uverilo, keď potom počuli tvoje slovo. Apoštolát je nádherné dobrodružstvo! Vďaka, že doň pozývaš i veľkých hriešnikov, ak sú ochotní priznať si chyby a nehrať sa farizejsky na svätých. Nie je dôležité, kde nás usvedčíš - či pri Jakubovej studni, pri Damasku alebo inde. Úžasné je, že nás miluješ takých, akí sme, a že s nami počítaš.

Marie Svatošová „Tykadlom viery“

Sväté omše v 3.týždni Cezročného obdobia - (C)

25.I. pondelok

17:30 Za Ľ Jána a rodičov (L.)

26.I. utorok

17:00 Za Ľ Jána a Teréziu Stojkovičových, synov a zaťov

27.I. streda

17:00 Poďakovanie Pánu Bohu za zdravie a Božiu pomoc

28.I. štvrtok

17:00 Za lekárov a zdravotné sestry

29.I. piatok

17:00 Za Ľ Gabrielu (R.)

30.I. sobota

08:00 Na úmysel

Upratovanie kostola č.d. 151- 175

31.I. 4.nedeľa v Cezročnom období - C

08:00 Za pokoj na Ukrajine a vo svete

Lektori: Vráblová M., Pešková E.

10:00 Za farníkov

Lektori: Krchnák D., Polakovič P.

14:00 Posvätný ruženec a litánie

Liturgický kalendár

25.I. pondelok

Obrátenie Sv. Pavla, apoštola - Sviatok

26.I. utorok

Sv. Timotej a titus, biskupi -Sp.

27.I. streda

Sv. Angela Merici, panna - ESp.

28.I. štvrtok

Sv. Tomáš Akvinský, kňaz a učiteľ Cirkvi - Sp.

29.I. piatok

Sv. Valér, biskup

30.I. sobota

Sv. Martina, panna a mučenica

Skutky telesného milosrdenstva

3. Obliekať otrhaných

Ježiš povedal: „Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a padol do rúk zbojníkov. Tí ho ozbýjali...“ V podobenstve o milosrdnom Samaritánovi (Lk 10, 30 - 37) sa zdôrazňuje úcta a láska, ktorú majú mať kresťania k telu, najmä k telu toho, ktorý je pokorený nahotou a trpí.

Pri inej príležitosti nám zasa Ježiš pripomína, že sa nemáme znepokojovať pre oblečenie, ale radšej sa deliť o radostnú Božiu krásu: „A čo sa tak staráte o svoj odev? Pozrite sa na poľné ľalie, ako rastú: nepracujú, nepradú; a hovorím vám, že ani Šalamún v celej svojej sláve nebol oblečený tak ako jediná z nich“ (Mt 6, 28 - 29).

Kresťanská múdrosť

Kresťania od samého začiatku brali uplatňovanie Ježišovho učenia v praxi prísne. V Jakubovom liste čítame: „Ak je brat alebo sestra bez šiat a chýba im každodenná obživa a niekto z vás by im povedal: „Choďte v pokoj! Zohrejte sa a najedzte sa!, ale nedali by ste im, čo potrebujú pre telo, čo to osoží?! Tak aj viera: ak nemá skutky, je sama v sebe mŕtva“ (Jak 2, 15 - 17).

Svätý Bazil Veľký ešte dodal: „Odevy, ktoré uchovávaš vo svojom dome, patria tým, ktorí si nemajú čo obliecť; topánky, ktoré sú ti zbytočné a nechávaš ich zapadať prachom, patria tým nešťastníkom, ktorí sú bosí.“

Dnes obliekanie vyvoláva veľmi rozdielne myšlienky, ak nie priam protichodné: „Ak sa dnešní chlapi budú aj naďalej obliekať tak extravagantne, nevšímame si prípadný príchod Martanov“ (Jean Yanne). A slová anonyma: „Ak sa kedysi žena chcela stať herečkou, potrebovala mať na sebe veľa dobrej tkaniny. Dnes jej stačí čo najmenej.“

Podnety na zamyslenie

Oblečenie má prirodzenú funkciu: chráni telo pred mrazom aj pred pálivými slnečnými lúčmi. Niekedy je to dokonca otázka prežitia. A kresťanská láska prikazuje postarať sa o blížneho v núdzi.

Oblečenie má však aj spoločenskú funkciu, napríklad v súvislosti so zmyslom pre cudnosť, ku ktorému sa prostredníctvom odevu vychováva a ktorý sa tak chráni. Kresťan teda vníma nosenie odevu ako prejav úcty k telu, zmysel pre dôstojnosť i znak hodnoty osoby v spoločensve.

Uvedomujeme si tiež nadprirodzenú hodnotu tela. V kresťanskom živote je celý človek, duša i telo, odetý Božou milosťou a prítomnosťou. Človek je Kristovým bratom a synom Boha Otca a jeho telo je chrámom Ducha Svätého. Po smrti ho čaká údel vzkriesenia a premenenia. Vzkriesené telo si teda zaslúži byť patrične oblečené a chránené.

Preto Otec, ktorý zaodievá poľné ľalie, očakáva, že kresťania dajú krásu a dôstojnosť chudobným, opusteným, starým a umierajúcim a tiež tým, ktorí stratili zmysel pre vlastnú dôstojnosť, „exhibicionistom“.

V mnohých krajných prípadoch sa v Cirkvi našli milosrdní ľudia a založili na tento účel rôzne inštitúcie.

Dnes

Mnohí ľudia či spoločenské vrstvy žijú v neistých podmienkach a misionári im preukazujú milosrdenstvo prostým rozdávaním odevov. Ale aj v bohatých krajinách existujú žobráci a je veľa skrytej biedy. Ľudia, ktorí žijú len zo skromnej sociálnej podpory... tí, čo na prikrytie majú iba jednu deku, aj to často prikrátku na to, aby im zakryla nohy.

Iný pohľad: s úpadkom citu pre cudnosť, ktorému poriadne nahráva pohodlný blahobyť a neviazaná sloboda masmédií, sa obliekanie a výchova ku vkusnému odievaniu stávajú náročnou úlohou pre rodičov, vychovávateľov, módnych návrhárov a ľudí v soubiznise.

Enzo Bianco „Čokoľvek ste neurobili“

„Bezo mňa nemôžete nič urobiť“

Žijeme v prostredí, kde sa zdôrazňuje predovšetkým to, čo človek robí a hovorí. Všeobecne sú všetci fascinovaní svojimi vlastnými výtormi, svojim konaním a hovorením, sme fascinovaní sami sebou alebo našimi vzormi, ku ktorým vzhliadame. Málokto je však fascinovaný Bohom, jeho konaním a jeho slovom.

Keď Ježiš hovoril naliehavo o podstate kresťanstva, použil obraz viniča a ratolesti. „Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto zostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť“ (Jn 15, 5).

Celé naše kresťanstvo bude „mŕtve“, ak si budeme len plniť svoje „náboženské povinnosti“, ale nebudeme mať osobný vzťah k Ježišovi Kristovi a nebudeme žiť v dôvernom spoločenstve s ním.

Nie je pre nás ľahké prijať, čo Ježiš hovorí: „Bezo mňa nemôžete robiť nič.“ Pane, veď sa pozri, čo všetko sme vykonali, koľko máme za sebou práce, čo všetko sa nám podarilo... A zabúdame, že pred Bohom žiadne dielo našich rúk nemá zmysel, pokiaľ ho nerobíme skrze neho, pre neho a s ním. Prinajmenšom je výsledok takého konania neúmerný našej námahe, nehovoriac o jeho význame pre večnosť. Obrovská životná plodnosť svätcov je výsledkom práve ich dôverného vzťahu s Kristom, ich lásky k nemu a poslušnosti v každodennom živote.

Vojtěch Kodet O.Carm „Hľadám tvoju tvár“

„Tragédiou našich predsavzatí je výhovorka „začnem zajtra“. Keď sa „zajtra“ zmení na „dnes“, platí zasa bod č. 1. A tak ďalej. A tak nikdy.“

„Tri dary mudrcov z východu sú tri vyznania Ježišovi. Zlato: si nadovšetko! Kadidlo: si darom od Boha! Myrha: k tebe sa ide cez bolesť.“

„Pozor na ľad pod snehom. Aj v duchovnom živote sa môže pohodový chodníček zmeniť na nebezpečnú šmykľavku. Vtedy je výborné mať Záchytný bod.“

Mons. Jozef Hal'ko, biskup

6. prikázanie Nescudzoložiť

Existuje dnes stud?

Stud je u človeka úplne prirodzený a zdravý postoj. V nijakom prípade neznamená v zásade nejaké neurotické zabrzdzenie. Začervenáme sa aj vtedy, keď nás niekto nečakane verejne príliš pochváli. Aj v láske plní stud výrazne obrannú a vyslovene ľudskú funkciu. Jeho úlohou je jednoducho zabráňovať, aby sa niečo príliš cenné a diskrétno stalo verejným objektom, a to ešte prípadne bez úcty, takmer tovarom na predaj, objektom pre civiaceho diváka či obchodníka. V tomto zmysle sa dá povedať, že pravá ľudská láska sa bojí civiacich pohľadov. Tuposť sa pohľadov nebojí. Ani prázdnota a čiira živočíšnosť. Zvieratá nenosia odev. Pravá ľudská láska sa chráni pred verejnosťou. Človek, ktorý je opravdivo ľudský, sa bojí, že verejnosť znesväťí to, čo mu je posvätné a čo má zostať diskrétno.

V tomto zmysle môže človek cítiť ostych, ešte aj keď ide o náboženskú vieru. Ak je opravdivá, aj tá môže byť ako láska čímsi takým osobným a diskrétnym, že ju chráni ostych, ktorý nedovoľuje vystavovať svoju vieru na obdiv.

Stud je akoby svedomím prírody. Niektorí ním dnes pohrdli. Ale ich počínanie je často priam naničhodnosťou.

Jestvuje aj estetika duše. Ona je pre kresťana oveľa dôležitejšia než estetika nechťov. Zmysel pre to, čo je prípustné, zmysel pre „decorum“ je prastaré kultúrne dedičstvo. Zvieratá nepoznajú stud. Ľudia sa odievajú.

Odev má najmenej tri úlohy - chráni nás pred chladom či úpalom, krásou zvyrazňuje našu osobnosť a má vážne poslanie mravné. Pekné šaty sú pekné a vzbudzujú nielen obdiv, ale i úctu. Je pekné, keď šaty človeka ozdobujú, nie znetvorujú. Ale každý odev je aj akoby verejným vyznaním a svedčou o vnútri a zmysľaní človeka o sebe samom. Opravdivý odev má slúžiť kráse, nie hriechu.

Stud sa týka širších oblastí života, než sa bežne myslí a hovorí. Stud je ochranou istých skutočností života, ktoré človek chce chrániť pred verejnosťou, pred dotieravými očami iných ľudí. Môže sa týkať priamo aj dobra, napríklad dobrého skutku - roztrubovaného inými nevhodne pred verejnosťou. Vtedy sa netýka samého dobra, lež iba zviditeľňovania tohto dobra, ktoré má zostať podľa cítenia a zmysľania dotyčného človeka v skrytosti. Možno teda povedať, že jav studu sa vynára u normálneho človeka vtedy, keď to, čo pre svoju podstatu, určenie či cennosť má zostať čímsi osobným a skrytým, nie je určené pre verejnosť a určite nie do výkladu ako tovar v obchode.

V tomto všetkom možno pozorovať výrazné spojenie studu s osobou človeka. U zvierat nič také nenachádzame. U zvierat nachádzame najviac ak strach z nebezpečenstva a útek pred ním. Stud sa odlišuje od strachu, hoci sa môže zdať, že je blízko neho. Ak sa človek za niečo hanbí, môže sa s tým spájať aj obava a strach, aby to, čo má byť podľa jeho presvedčenia ukryté, nevyšlo najavo a nestalo sa viditeľným pre iných ľudí. Sama podstata studu siaha však poza tento strach. Možno ho chápať správne len tak, že osoba človeka je čosi vnútorné, má svoje vlastné vnútro, v ktorom sa rodí potreba ukrývať, čiže ponechávať si vo vnútri a pre seba určité veci, city a hodnoty a chrániť si ich pre seba ako osobné tajomstvo pre svoju dôstojnosť. V tomto zmysle hovoríme, že jestvuje aj *stud tela*. V ňom sa u normálneho človeka prejavuje snaha nevystavovať očiam

iných to, čo patrí len jemu, čo si chráni ako hodnotu, a tým svoju vlastnú dôstojnosť. Tam, kde nejakému človekovi tento postoj chýba, nemožno hovoriť o dôstojnosti človeka.

Stud je vyslovene ľudské a nevýslovne významné úsilie osoby človeka skrývať hodnoty, spojené aj s pohlavím a sexom, aby ich zviditeľňovanie neprekrylo samotnú osobu človeka. Táto snaha má za cieľ zvláštnu sebaobranu osoby človeka, ktorá nechce byť predmetom užívania ani v číne, ani v zámere, ale chce byť subjektom a objektom lásky. Bezostyšnosť naproti tomu prekrýva, a tým zhadzuje samotnú osobu človeka. Toto sa týka tak celkového správania človeka ako jeho reči, jeho obliekania a iných vecí. A len človeka. Zvieratá nepoznajú stud. Zvieratá nemajú oblek.

Stud alebo hanblivosť nie je čnosťou v pravom slova zmysle. Nie je to čosi, čo sme si sami vypestovali a na čo by sme mohli byť hrdí, ako na nejaký osobný výkon. Stud je vrodená ochrana pred náruživosťami. Stud je akoby svedomie prírody. Studom sa zapýrime sami pred sebou nad niečím, čo nemalo a nemá byť.

Dnes mnohí odhodili stud a takmer za nič sa nehanbia - ani za lož, ani za lenivosť, ani za živočíšnosť. Sú moderní? Alebo sa dostali už na úroveň naničhodnosti? Zvieratá nemajú stud, ani sa za nič nehanbia.

Človek, aj prirodzený ušľachtilý človek, sa zahanbí, keď počuje obhrublé slovo. Akosi ho to zhadzuje, uráža a zahanbuje. Veriaci človek má k tomu i pohnútky viery: ste na obraz Boží, buďte dokonalí ako váš Otec na nebesiach!

Dnes sa mnohí priamo chvastajú tým, že sa nehanbia. Vychutnávajú bezradnosť tých, ktorí ešte vedia, čo je stud. Posedenia, zábavy, vtipy sú často pre slušného človeka nechutné. Všetko by chceli strhnúť na úroveň ošipárne. Ušľachtilý človek z roka na rok pociťuje stále viac náročnosť života. Čoraz nežnejšie hľadá Boha a stretanie s Ním. Stále viac sa priznáva k dôstojnému životu. Dozrieva v ňom duch a zmysel pre potreby ducha. Každé vykoľajenie a každá pudovosť ho čoraz viac páli a zahanbuje na duši. Viac než ho trápilo kedysi zapýrenie na tvári. Dorastá k duchovnej mravnej kráse.

Dôstojný postoj voči pohlavnosti si treba pestovať a chrániť. Človek má v tom aj prirodzeného spojenca - stud. Stud je prirodzená sila, ktorá človeka chráni. Čím viac sme ľudmi, čím viac sme osobnosti, tým silnejšie máme vyvinutý *stud*. Stud je úcta voči sebe samému i voči iným. Vyrastá z pevného mravného presvedčenia. V myslení, v reči, v spôsoboch, v obliekaní je potrebné prejavovať stud. Kde mizne stud, mizne úcta k človekovi. Stud nedovoľuje nevhodné podnety, gestá, vtipkovanie a nešetnosť. Čím je človek hrubší, tým menej studu je v ňom. Niekedy to hraničí s drzosťou. Solídny človek si zakladá na svojej diskrétnosti, keď však treba konať, vie povedať rozumné slovo a zaujať vecné stanovisko. No rozumný a slušný človek v istých veciach netára.

Stud je ochrana - toho, čo je potrebné chrániť. Chránime predovšetkým vzácné a cenné veci. V Tatrách som bol na výlete s malými skautmi. Dvanásťročné dievčatko na pokyn vedúceho zarecitovalo pekným hlasom čarovné slová:

„Všetko, čo vzácné je, je ohradené.

Plotom sad, trním kvet, skvosty v múzeách šnúrou,
vzácná voda v studni,
dieťa v kolíske.“

Veršík som si rád zapamätal.

Ján Chryzostom kardinál Korec „Sloboda ako dar - či záhuba?“

www.fara.sk/vistuk/

Spoločenstvo pri farskom kostole Najsvätejšej Trojice
vo Vištuku